

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Läsår 18/19

Kunskapsskolan Örebro

enligt Skollagen (2010:800) 6 kap., Diskrimineringslagen (2008:567) samt Förordningen (2011:681)

Plan mot kränkande behandling

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt 6 kap. 7 § skollagen ska huvudmannen även se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Skolan ska beskriva det främjande och förebyggande arbetet i Likabehandlingsplanen.

I enlighet med Skolverkets föreskrifter har skolkurator, lärare, elever hjälpts åt att ta fram en Likabehandlingsplan, plan mot diskriminering och kränkande behandling för att skapa en trygg skolmiljö.

Fastställd av: Rektor

Upprättad: juni 2018

Senast reviderad: september 2018

Gäller t.o.m : augusti 2019

Rätten till likabehandling

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter. Lagen syftar till att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Främja Likabehandling

I syfte att alla elever ska känna sig trygga och utvecklas.

Främjande arbete;

- bedrivs systematiskt och är en del i det vardagliga arbetet med eleverna
- bygger på kunskap om hur diskriminering, trakasserier och kränkande behandling uppstår
- bygger på faktorer som skapar en trygg miljö där elever blir respekterade som de är
- medarbetare diskuterar egna normer och attityder samt de som genomsyrar den pedagogiska verksamheten
- elever är delaktiga i återkommande diskussioner om normer, attityder och hur goda relationer kan vårdas
- diskussioner kring vad trygghet, jämlikhet, jämställdhet och rättvisa innebär för eleverna
- eleverna behöver ha kunskap om sina rättigheter och skyldigheter
- vardagligt värdegrundsarbete
- skolan har gemensamma rutiner och förhållningssätt som är förankrade i verksamheten

Kränkningar och trakasserier

Enligt 2 kap. 7 § diskrimineringslagen och 6 kap. 10§ skollagen är en huvudman som får kännedom om att ett barn eller en elev som deltar i eller söker till verksamheten anser sig ha blivit utsatt för trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserierna eller kränkningarna.

Att bli kränkt eller mobbad är att bli utsatt upprepade gånger för negativa handlingar från en eller flera elever eller vuxna, dessa handlingar kan vara:

- * Fysiska (T.ex. att bli utsatt för slag eller knuffar)
- * Verbala (T.ex. att bli hotad, nedvärderad och/eller bli kallad öknamn)
- * Psykosociala (T.ex. att bli utsatt för utfrysning eller ryktesspridning)
- * Text- eller bildburna (T.ex. genom klotter, lappar, sms, mejl, mms eller sociala medier)

Kränkande behandling är handlingar som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker individens värdighet. Kränkningar kan vara synliga och handfasta eller så kan de vara dolda och subtila. Kränkande behandling kan uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjligande eller fysiskt våld. Kränkningar kan även handla om att frysa ut eller hota någon annan. Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller så kan det vara systematiskt och/eller återkommande. Om det sker upprepade gånger och över tid kan det betecknas som mobbning. Mobbning innebär att den som är utsatt är i ett underläge och känner sig kränkt.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Om någon ur personalen utsätter ett barn eller en elev för trakasserier benämns det diskriminering.

Kränkningar på nätet

Skolan har en skyldighet att ingripa vid trakasserier och kränkande behandling och lagen gör ingen skillnad på om kränkningarna sker på skolgården eller på nätet. Om påstådda kränkningarna har en koppling till verksamheten är den skyldig att utreda det inträffade.

Diskriminering

Lagens definition av diskriminering innebär på ett förenklat sätt att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska också ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Det är förbjudet att diskriminera på grund av

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Vad som är diskriminering eller inte beror på den enskilda situationen. Följande är exempel på sådant som kan vara diskriminering:

- En elev får ett sämre betyg och det har samband med hens etniska tillhörighet.
- En lärare trakasserar en elev och det har samband med elevens könsuttryck.
- Skolan tillåter inte samkönade par att gå tillsammans som par på skoldansen.
- En lärare är sexuellt närgången mot en elev.
- En lärare hindrar en elev från att vara med på gymnastiken för att hon bär huvudduk.
- En elev med dyslexi får inte stöd i undervisningen.

Anmälningsskyldighet

Enligt 6 kap. 10 § skollagen är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Rutiner för att anmäla

Huvudmannens riktlinjer för anmälan om diskriminering, trakasserier eller kränkande

behandling:

Steg 1 Anmäla kränkande behandling

Elev som upplever sig ha sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling (nedan kallat kränkning) ska informera en medarbetare på skolan som då skyndsamt gör en kränkingsanmälan via länk från Kunskapsporten till Drafit.

Följande steg hanteras av rektor, biträdande rektor samt kurator på skolan.

Under arbetets gång finns möjlighet att delegera ärendet, att begära komplettering av den som anmälde ärendet samt att redigera rapporten.

Steg 2 Utredning

Utredningen fortgår tills allt gjorts för att få klarhet i om den anmälda händelsen objektivt är att anse som kränkande behandling. Det innebär att utredningen fortsätter tills det finns ett rimligt svar på frågan vad som skett och om det som skett varit en kränkning i lagens mening.

Om händelsen inte rent objektivt är att anse som en kränkning, bör den elev som känner sig utsatt få stöd i sin känsla. Men eftersom det inte finns någon som kan anses ha kränkt eleven kan vi heller inte vidta någon åtgärd mot någon annan.

Steg 3 Åtgärder

Om utredningen visar att en kränkning skett, genomför skolan aktiva åtgärder så att kränkningen upphör. Skolans ansvar för detta är långtgående.

De åtgärder som genomförs ska såväl rikta sig mot den som kränker och den som utsatts för en kränkning.

I varje enskilt fall bedöms det om en anmälan ska göras till andra myndigheter. Ansvarig är rektor.

Steg 4 Uppföljning

Åtgärderna följs upp kontinuerligt för att säkerställa att åtgärderna leder till att kränkningarna upphör.

Steg 5 Avsluta ärende

Rektor är den som har behörighet att avsluta ett ärende.

Huvudmannen tar del av ärendet och godkänner att ärendet avslutas eller kontaktar skolan för ytterligare åtgärder i ärendet.

Olika åtgärder som kan vidtas vid diskriminering, trakasserier, kränkande behandling:

- Stödjande samtal med den som utsatts för diskriminering eller kränkning
- Samtal med den/de som utfört handlingarna. Samtalen kan ledas av rektor, personlig handledare, elevhälsopersonal tillsammans eller var för sig, beroende på aktuell situation. För omyndiga elever kan det vara aktuellt att vårdnadshavare deltar.

- Fortsätta uppföljningssamtal med dem/de som utsatt, samt kontroll efter viss tid med den utsatte att kränkningarna har upphört.
- Trepartsamtal med de inblandade eleverna.
- Rektor kallar föräldrar, elev, berörd handledare och någon från Elevhälsoteamet till möte.
- Samtal med berörda vårdnadshavare eller föräldramöte med samtliga inblandade.
- Samtalshjälp utifrån, t.ex. kontakt med BUP.
- Anmälan till Socialtjänsten.
- Eventuell polisanmälan. Det finns dock ingen laglig skyldighet att göra en polisanmälan. Den ersätter heller inte anmälningskyldigheten enligt Socialtjänstlagen.
- Är det fråga om en lärare eller annan anställd som kränker elever kan även arbetsrättsliga åtgärder vidtas.
- Särskild utbildning och information för elever och medarbetare i frågor som aktualiseras genom resultaten från de årliga enkätundersökningarna eller av ett enskilt fall.
- Rektor utvärderar och följer upp varje anmälnings åtgärder och resultat.

Dokumentation i samband med diskriminerings/kränkings/trakasseri-ärendet förvaras hos elevhälsoteamet.

Aktiva åtgärder mot diskriminering

Syftet är att undvika diskriminering utifrån diskrimineringsgrunderna. Skolan undersöker den egna verksamheten för att upptäcka eventuella risker för diskriminering eller repressalier, eller andra hinder för barns och elevers lika rättigheter och möjligheter. Det kan både vara reella, faktiska hinder och hinder i form av attityder, normer och strukturer.

1. Kartlägga/ Undersöka

Syftet är att undersöka skolans lärmiljö för att hitta de behov som de aktiva åtgärderna ska utgå ifrån.

Arbetet ska göras på ett generellt plan till exempel genom att göra en översyn av olika rutiner, riktlinjer och policydokument men även av attityder och normer.

- skolan undersöker svaren på de frågor i den årliga företagsgemensamma enkäten som handlar om trygghet och trivsel

- skolan kartlägger tidigare anmälningar utifrån diskrimineringsgrunderna (individnivå/ basgruppsnivå/ organisationsnivå)
- skolan kartlägger tidigare anmälningar om kränkning och trakasserier (individnivå/ basgruppsnivå/ organisationsnivå)
- Skyddsombudet på skolan sammanställer elevskyddsombudens bild av den psykosociala miljön genom samtal
- Skyddsombudet på skolan lämnar information till eht om den psykosociala miljön
- elevhälsoteamet tittar på den samlade bild de har av den psykosociala miljön på skolan utifrån ex trygghetssamtal, besök i arbetslag/ ämneslag (organisationsnivå)
- skolsköterskan ger Input från hälsoenkäter/ hälsosamtal på ett elevhälsoteamsmöte
- skolan gör en översyn över skolans ordnings- och trivselregler
- den psykosociala miljön diskuteras på apt utifrån huvudmannens kartläggning på organisationsnivå

Kunskapsskolan i Örebro kartläggning av läsåret 18/19

Kartläggning och nulägesbeskrivning har gjorts bl. a utifrån den årliga företagsenkäten (skedde under våren) som fångar in klimatet på skolan då frågor kring trakasserier och kränkande behandlingar ingår. Företagsenkäten besvaras av elever, vårdnadshavare och personal.

PH-samtalen (personlig handledning) har också haft en viktig funktion i kartläggningen då den personliga handledaren särskilt kan uppmärksamma om eleven har varit utsatt på något vis och upprätta eventuella incidentrapporter.

Kunskapsskolan i Örebro har utöver företagsenkäten genomfört en muntlig trygghetsenkät bland eleverna under höstterminen. Personliga handledare har ansvarat för genomförandet under PH-samtalet. Varje handledare har sammanställt resultatet och skickat till kurator.

Under läsåret har skolkurator samverkat med elevrådet genom deltagande på elevrådsträffar där elevrådet haft möjlighet att ge elevperspektiv på Plan mot diskriminering och kränkande behandling. Även en diskussion och dialog med föräldrarådet har skett under läsåret för att få föräldraperspektivet på skolans Plan mot diskriminering och kränkande behandling. Skolkurator har ansvarat för detta.

Skolans likabehandlingsgrupp bestående av kurator och en pedagog från varje arbetslag har fört kontinuerliga diskussioner kring likabehandlingsarbetet och stämningen i årskurserna.

Elevhälsan har haft kontinuerliga möten med arbetslagen var femte vecka där elever lyfts. Vid läsårets slut utvärderade varje arbetslag sitt likabehandlingsarbete och det ligger även till grund för nästkommande läsårs arbete.

Under våren fick alla elever i år 6-8 i grupper vid ett basgruppsstillfälle komma med tips och åsikter om trygghet, trivsel och stämning på skolan. Tipsen och åsikterna skrevs ner och lämnades till kuratorn som sedan delat ut till alla arbetslag att använda vid planering för nästa läsårs likabehandlingsarbete.

Kartläggning och nulägesbeskrivning på organisation-, grupp- och individnivå har skett

kontinuerligt i verksamheten och har ändrats löpande efter beslut i elevråd, arbetslag, ledningsgrupp och arbetsplatsträffar (APT).

Arbetsmiljöombud/skyddsombud/elevskyddsombud har fortlöpande arbetat med översyn i verksamheten. Rapporter har upprättats och diskuterats månatligen på APT-möten och skickats till huvudman.

2. Identifiera

Syftet är att utifrån kartläggningen identifiera risker och hinder för lika rättigheter och möjligheter och för att identifiera om det förekommer diskriminering, inklusive trakasserier och sexuella trakasserier eller repressalier, eller risker för diskriminering eller repressalier

- Analysera kartläggningen för att identifiera risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling
- Dokumentera de risker och hinder som kartläggningen visar
- Formulera konkreta och utvärderingsbara mål utifrån de identifierade riskerna
- Gör eleverna delaktiga i kartläggningen och analysen

Skolans sammanfattning av risker och hinder samt skolans mål

Konflikter är en naturlig del av livet och finns även i skolans värld. De kan leda till kränkningar. Det som fungerar bra på vår skola är att vuxna intresserat sig för och hjälpt till med att hantera konflikter och lösa problem. Detta oavsett om konflikt mellan elever på skolan uppstått i skolan eller på nätet.

Trygga vuxna som är ute bland eleverna i skolan är viktiga för att skapa studiero och trygghet. Det ökar också möjligheten till uppsikt och upptäckt av risksituationer. Vuxen närvaro i skolans olika miljöer har prioriterats och kommer fortsätta prioriteras. Risker för kränkningar och diskriminering under kommande läsår minskar om de vuxna (skolans personal och föräldrar) fortsätter intressera sig för och, när det behövs tillsammans med elever hjälper till att hantera och lösa de konflikter/problem som händer i skolan.

Det förebyggande och hälsofrämjande arbetet är också viktigt och får det inte tillräckligt med plats ökar riskerna för kränkningar och diskriminering. Målet för det förebyggande och hälsofrämjande arbetet är att tillsammans skapa en trygg miljö där alla trivs och mår bra och ge elever den kunskap de behöver för att göra bra val i olika situationer.

Ett bra bemötande, tydliga och väl förankrade trivselregler, goda relationer mellan elever/föräldrar och personal samt ömsesidig respekt är hälsofrämjande faktorer som bidrar till att skapa en trygg skolmiljö, och är därför viktiga att värna om och arbeta för. Mer om skolans mål se under rubriken: Skolans mål och åtgärder/aktiviteter för läsår 18/19.

3. Analys

Syftet är att analysera orsakerna till upptäckta risker och hinder

- Utgå från riskerna och gör en analys
- Utvärdera tidigare insatser i det förebyggande arbetet

Utvärdering av föregående läsårs aktiviteter på Kunskapsskolan Örebro

Elever, personal och vårdnadshavare har alla haft möjlighet att vara med att arbeta fram vår Plan mot kränkande behandling och diskriminering. De har även fått information om och varit med i implementeringen av den. Inför kommande läsårs ska elevrådet vara ännu mer delaktiga i arbetet med Plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Likabehandlingsgruppen har varit aktiv och haft regelbundna möten under läsåret.

Resultatet från företagsenkäten visar på fortsatt höga resultat på frågor om trygghet och trivsel på skolan.

Många elever uttrycker att de trivs och är trygga och det bekräftas även i diskussioner kring trygghet och trivsel på gruppnivå.

Den muntliga enkäten har genomförts som planerat under höstterminen och resultatet har analyserats och har lett fram till olika insatser av skolan i syfte att behålla hög trygghet.

Varje arbetslag har utvärderat det likabehandlingsarbete som gjorts föregående läsårs i varje årskull och utvärderingarna ingår i den analys som ligger till grund för planering av kommande läsårs likabehandlingsarbete.

Ämneslagen har också planerat för hur likabehandling kommer in i de olika ämnena under läsåret.

4. Åtgärder

Beskriv åtgärder för att eliminera riskerna för diskriminering utifrån diskrimineringsgrunderna

- Dokumentera åtgärder som är främjande och förebyggande
- Dokumentera åtgärder för att undanröja risker och hinder i verksamheten
- Planera vilka insatser som ska genomföras under året för att nå målen
- Planera in tid och resurser och gör en ansvarsfördelning för respektive insats

Skolans mål och åtgärder/aktiviteter för läsårs 18/19

Mål	Åtgärd/aktiviteter	Ansvarig	När
Vara bra kompis (trygg i gruppen och på skolan)	Övningar från URs Våga Tala Övningar på temat lära-känna osv	År 6	18/19

(likabehandlingshjulet)			
Trygghet på nätet, (likabehandlingshjulet)	Mediekompass - Nätetik Material: FILM + Diskussionsfrågor Samarbetsövningar Besök av fältarna och polis	År 7, EHT	18/19
Ökad kunskap om normer och värderingar. (likabehandlingshjulet)	Besök av fältarna. Övningar och gruppdiskussioner på bg ("Ingen tar skit...") Besök på knuffen (kurs)	År 8	18/19
Förberedelse för framtiden (likabehandlingshjulet)	Etiska och moraliska dilemman. Arbetsmarknadskunskap Övningar på temat social kompetens	År 9	18/19
Öka fysisk aktivitet samt främja trygghet och trivsel under rast i år 6.	RUR= Rörelse Under Rast. RUR-perioder kommer att ske några tillfällen under varje termin i år 6. Eleverna lockas till att samla poäng genom att vara aktiva under rastverksamhet i vuxen närvaro.	EHT	18/19
All personal ska vara insatta i skolans Plan mot diskriminering och kränkande behandling, samt vara delaktiga i upprättandet av den.	All personal utvärderar föregående års Plan mot diskriminering och kränkande behandling i samband med den årliga kvalitetsredovisningen. Vid detta tillfälle ges all personal möjlighet till delaktighet genom att komma med synpunkter och utveckla skolans likabehandlingsplan/plan mot diskriminering och kränkande behandling. Likabehandlingsgruppen träffas 2 gånger varje termin för att diskutera och delge varandra hur arbetslagen håller planen levande samt för att planera nya aktiviteter.	Lärare+EHT	18/19
Alla elever ska ges möjlighet att vara delaktiga i upprättandet av	Handledarna arbetar med Plan mot diskriminering och kränkande behandling tillsammans med eleverna under	EHT och handledarna.	18/19

skolans Plan mot diskriminering och kränkande behandling samt känna till syftet med den.	basgruppstid för att de ska förstå syftet med den.		
Vårdnadshavare ska ges möjlighet att vara delaktiga i upprättandet av skolans Plan mot diskriminering och kränkande behandling samt känna till syftet med den.	Representant ur EHT är med vid varje årskurs föräldramöte och där informeras vårdnadshavarna om skolans Plan mot diskriminering och kränkande behandling. Under ett av skolans pedagogiska caféer informeras vårdnadshavarna om skolans Plan mot diskriminering och kränkande behandling av representant ur EHT. Vårdnadshavare får då möjlighet att komma med synpunkter för att utveckla planen.	EHT	HT-18
Inkludera elevrådet i upprättande av skolans Plan mot diskriminering och kränkande behandling. Inkludera elevrådet i likabehandlingsarbetet på skolan.	Representant ur elevhälsoteamet (t ex rektor och/eller kurator) deltar på elevrådets träffar några tillfällen per termin för att få ett elevperspektiv.	EHT	18/19
Förberedelse för framtiden	Framtidsförmågor - övningar, diskussioner	År 6,7,8,9	18/19
Skapa lugnare miljö	All personal hjälps åt att vara ute bland eleverna i skolans miljöer	All personal	18/19
Ökad kunskap om språket. Bättre språkbruk.	Övningar och diskussioner i personalgrupper och i elevgrupper.	All personal	18/19

Hämtat ur kvalitetsplanen

Aktiviteter och processer	Ansvarig	Datum för utvärdering
---------------------------	----------	-----------------------

Värdegrundsarbetet och framtidsförmågorna skall prioriteras och implementeras i den ordinarie verksamheten	A-lag /ÄL	
All personal samverkar kring bemötande av elever och skolans trivselregler.	Rektor	
Fadderverksamhet	A-lag	
Fortbildning personal värdegrundsarbete	Lb-gruppen	
Återkommande gemenskapsaktiviteter	A-lag	
Besök Gustavsvik	A-lag	
Skolval och utbildning i demokratiska rättigheter och skyldigheter	SO-laget	HT-18
Hälsofrämjande aktiviteter	A-lag	18/19

5. Följa upp och utvärdera

Det sista steget är att följa upp och utvärdera undersökningen, analysen och åtgärderna. De erfarenheter som arbetet har gett används i nästa cykel av arbetet med aktiva åtgärder.

- Aktiviteter i kvalitetsplanen utvärderas

Utvärdering och uppföljning sker dels på regelbundna möten mellan rektor och grundskolechef, samt vid de årliga enkätundersökningarna.

Skolans uppföljning och utvärdering

Uppföljning och utvärdering sker regelbundet under hela läsåret och med extra fokus vid terminsskifte. Detta genom muntliga och skriftliga enkäter, diskussioner i arbetslagen, i ledningsgruppen, i elevrådet och i likabehandlingsgruppen. Resultat dokumenteras fortlöpande.